

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾**

z dnia 14 listopada 2007 r.

w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym

(Dz. U. z 2007 r. Nr 214, poz. 1579, z 2010 r. Nr 109, poz. 712 oraz z 2012 r. poz. 393)

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przedszkola, szkoły i placówki publiczne umożliwiają uczniom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 i Nr 62, poz. 550), podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej przez prowadzenie:

- 1) nauki języka mniejszości narodowej lub etnicznej, zwanego dalej "językiem mniejszości", oraz języka regionalnego;
- 2) nauki własnej historii i kultury.

2. W celu umożliwienia uczniom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym podtrzymywania i rozwijania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej, w tym znajomości własnej historii i kultury, przedszkola, szkoły i placówki publiczne mogą prowadzić naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, zajęcia artystyczne lub inne dodatkowe zajęcia.

§ 2. 1. Naukę języka mniejszości lub języka regionalnego w przedszkolu oraz naukę języka mniejszości lub języka regionalnego i naukę własnej historii i kultury w szkole organizuje odpowiednio dyrektor przedszkola lub szkoły, na pisemny wniosek rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, składany na zasadzie dobrowolności.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się:

- 1) dyrektorowi przedszkola przy zgłoszeniu dziecka do przedszkola;
- 2) dyrektorowi szkoły przy zgłoszeniu ucznia do szkoły albo w toku nauki w szkole w terminie do dnia 30 kwietnia.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy odpowiednio całego okresu, na który dziecko jest przyjmowane do przedszkola, oraz całego okresu nauki ucznia w szkole.

4. Złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z:

- 1) w przypadku nauki języka mniejszości lub języka regionalnego - zaliczeniem tych zajęć do obowiązkowych zajęć edukacyjnych ucznia;
- 2) w przypadku nauki własnej historii i kultury - zaliczeniem tych zajęć do dodatkowych zajęć edukacyjnych ucznia.

§ 3. 1. W przedszkolach nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego może być organizowane:

- 1) w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia są prowadzone w

- języku mniejszości lub języku regionalnym, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia są prowadzone w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości lub języku regionalnym;
 - 3) w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia w języku mniejszości lub języku regionalnym są prowadzone w wymiarze 4 godzin tygodniowo;
 - 4) w międzyprzedszkolnych zespołach nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego.

2. Dla dzieci spełniających obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, w których zajęcia są prowadzone w języku mniejszości lub języku regionalnym, zajęcia są prowadzone także w języku polskim, w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

§ 4. W szkołach nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego może być organizowane:

- 1) w szkołach lub oddziałach z nauczaniem w języku mniejszości lub języku regionalnym, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w tym języku, z wyjątkiem zajęć obejmujących:
 - a) w szkole podstawowej:
 - w klasach I-III (I etap edukacyjny - edukacja wczesnoszkolna) - edukację polonistyczną,
 - w klasach IV-VI (II etap edukacyjny) - język polski oraz część historii i społeczeństwa dotyczącą historii Polski,
 - b) w pozostałych typach szkół - język polski, część historii dotyczącą historii Polski i część geografii dotyczącą geografii Polski;
- 2) w szkołach lub oddziałach, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości lub języku regionalnym, będącym drugim językiem nauczania, z tym że na II, III i IV etapie edukacyjnym zajęcia w dwóch językach są prowadzone z co najmniej czterech obowiązkowych zajęć edukacyjnych nauczanych na danym etapie edukacyjnym, z wyjątkiem zajęć obejmujących język polski, część historii dotyczącą historii Polski oraz część geografii dotyczącą geografii Polski;
- 3) w szkołach lub oddziałach z dodatkową nauką języka mniejszości lub języka regionalnego, prowadzoną w formie odrębnych zajęć, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w języku polskim, z wyjątkiem zajęć z języka mniejszości lub języka regionalnego;
- 4) w międzyszkolnych zespołach nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego.

§ 5. Oddziały, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-3 i § 4 pkt 1-3, są organizowane, jeżeli na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego zostanie zgłoszonych:

- 1) w przedszkolu na poziomie danego oddziału - co najmniej 7 dzieci;
- 2) w szkole podstawowej i gimnazjum na poziomie danej klasy - co najmniej 7 uczniów;
- 3) w szkole ponadgimnazjalnej na poziomie danej klasy - co najmniej 14 uczniów.

§ 6. W przypadku gdy liczba zgłoszonych uczniów jest mniejsza niż określona w § 5 pkt 2 i 3, nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego w szkołach organizuje się w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych, z tym że:

- 1) grupa międzyoddziałowa, utworzona z uczniów różnych oddziałów na poziomie danej klasy, nie może liczyć mniej niż 7 uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum oraz 14 uczniów w szkole ponadgimnazjalnej;
- 2) grupa międzyklasowa, utworzona z uczniów różnych klas, w której nauczanie odbywa się według organizacji nauczania w klasach łączonych, nie może liczyć mniej niż 3 i więcej niż 14 uczniów.

§ 7. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą organu prowadzącego przedszkole lub szkołę, liczba uczniów w oddziałach, grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych może być mniejsza niż określona w § 5 i 6.

§ 8. 1. Jeżeli z powodu zbyt małej liczby zgłoszonych uczniów lub braku nauczyciela nie ma możliwości zorganizowania nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego w sposób określony w § 3 ust. 1 pkt 1-3 i w § 4 pkt 1-3, organ prowadzący przedszkole lub szkołę, uwzględniając miejscowe warunki komunikacyjne, organizuje zespoły międzyprzedszkolne lub międzyszkolne. Dyrektor przedszkola lub szkoły przekazuje organowi prowadzącemu listę uczniów zgłoszonych na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego.

2. Liczba uczniów w zespole międzyprzedszkolnym lub międzyszkolnym nie może być mniejsza niż 3 i większa niż 20.

3. Nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego w zespole międzyprzedszkolnym lub międzyszkolnym prowadzi się w wymiarze 3 godzin tygodniowo.

§ 8a. 1. W szkołach lub oddziałach z nauczaniem w języku mniejszości lub języku regionalnym, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w tym języku:

- 1) w klasach I-III szkoły podstawowej (I etap edukacyjny - edukacja wczesnoszkolna):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 450 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 4 godziny,
 - klasa II - 5 godzin,
 - klasa III - 5 godzin;
- 2) w klasach IV-VI szkoły podstawowej (II etap edukacyjny):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 380 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa IV - 4 godziny,
 - klasa V - 4 godziny,
 - klasa VI - 5 godzin;
- 3) w gimnazjum (III etap edukacyjny):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 380 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 4 godziny,
 - klasa II - 5 godzin,
 - klasa III - 4 godziny;
- 4) w zasadniczej szkole zawodowej (IV etap edukacyjny):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 160 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:

- klasa I - 2 godziny,
 - klasa II - 2 godziny,
 - klasa III - 2 godziny;
- 5) w liceum ogólnokształcącym (IV etap edukacyjny):
- a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie podstawowym wynosi 360 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 5 godzin,
 - klasa II - 4 godziny,
 - klasa III - 4 godziny;
- 6) w technikum (IV etap edukacyjny):
- a) w czteroletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie podstawowym wynosi 360 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 3 godziny,
 - klasa II - 4 godziny,
 - klasa III - 3 godziny,
 - klasa IV - 3 godziny.

2. W szkołach lub oddziałach, w których zajęcia edukacyjne są prowadzone w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości lub języku regionalnym, będącym drugim językiem nauczania:

- 1) w klasach I-III szkoły podstawowej (I etap edukacyjny - edukacja wczesnoszkolna):
- a) w trzyletnim okresie nauczania - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 480 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 4 godziny,
 - klasa II - 5 godzin,
 - klasa III - 5 godzin;
- 2) w klasach IV-VI szkoły podstawowej (II etap edukacyjny):
- a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 510 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa IV - 6 godzin,
 - klasa V - 6 godzin,
 - klasa VI - 5 godzin;
- 3) w gimnazjum (III etap edukacyjny):
- a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 450 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 5 godzin,

- klasa II - 6 godzin,
 - klasa III - 4 godziny;
- 4) w zasadniczej szkole zawodowej (IV etap edukacyjny):
- a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 160 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 2 godziny,
 - klasa II - 2 godziny,
 - klasa III - 2 godziny;
- 5) w liceum ogólnokształcącym (IV etap edukacyjny):
- a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie podstawowym wynosi 360 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 4 godziny,
 - klasa II - 5 godzin,
 - klasa III - 4 godziny;
- 6) w technikum (IV etap edukacyjny):
- a) w czteroletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie podstawowym wynosi 360 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 3 godziny,
 - klasa II - 4 godziny,
 - klasa III - 3 godziny,
 - klasa IV - 3 godziny.

3. W szkołach lub oddziałach z dodatkową nauką języka mniejszości lub języka regionalnego prowadzoną w formie odrębnych zajęć:

- 1) w klasach I-III szkoły podstawowej (I etap edukacyjny - edukacja wczesnoszkolna):
- a) w trzyletnim okresie nauczania - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 290 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 3 godziny,
 - klasa II - 3 godziny,
 - klasa III - 3 godziny;
- 2) w klasach IV-VI szkoły podstawowej (II etap edukacyjny):
- a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 290 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa IV - 3 godziny,
 - klasa V - 4 godziny,
 - klasa VI - 3 godziny;

- 3) w gimnazjum (III etap edukacyjny):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 290 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 3 godziny,
 - klasa II - 4 godziny,
 - klasa III - 3 godziny;
- 4) w zasadniczej szkole zawodowej (IV etap edukacyjny):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego wynosi 160 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 2 godziny,
 - klasa II - 2 godziny,
 - klasa III - 2 godziny;
- 5) w liceum ogólnokształcącym (IV etap edukacyjny):
 - a) w trzyletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie podstawowym wynosi 270 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 3 godziny,
 - klasa II - 4 godziny,
 - klasa III - 3 godziny;
- 6) w technikum (IV etap edukacyjny):
 - a) w czteroletnim okresie nauczania:
 - minimalny wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie podstawowym wynosi 270 godzin,
 - minimalny wymiar godzin nauki własnej historii i kultury wynosi 30 godzin,
 - b) tygodniowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w lit. a, dla uczniów poszczególnych klas wynosi:
 - klasa I - 3 godziny,
 - klasa II - 3 godziny,
 - klasa III - 2 godziny,
 - klasa IV - 2 godziny.

4. Na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego w zakresie rozszerzonym należy przeznaczyć dodatkowo, poza wymiarem godzin przeznaczonym na naukę tego języka w zakresie podstawowym, określonym w ust. 1 pkt 5 i 6, ust. 2 pkt 5 i 6 oraz ust. 3 pkt 5 i 6:

- 1) w liceum ogólnokształcącym - co najmniej 180 godzin w trzyletnim okresie nauczania;
- 2) w technikum - co najmniej 180 godzin w czteroletnim okresie nauczania.

5. Wymiar godzin nauki języka mniejszości lub języka regionalnego oraz nauki własnej historii i kultury dyrektor szkoły określa w szkolnym planie nauczania, o którym mowa w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

§ 8b. Szkoła może prowadzić naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, w wymiarze po 15 godzin na II, III i IV etapie edukacyjnym, w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, o których mowa w §

2 ust. 1 pkt 5 lit. b rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204), lub godzin, które może przyznać, na wniosek dyrektora szkoły, organ prowadzący szkołę.

§ 9. Nauczanie języka mniejszości, języka regionalnego, własnej historii i kultury oraz geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, odbywa się na podstawie programów nauczania dopuszczonych do użytku w szkole przez dyrektora szkoły oraz podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z przepisami w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników.

§ 10. W wykonywaniu zadań, o których mowa w § 1, organy prowadzące oraz dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek publicznych współdziałają z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

§ 11. 1. Przedszkola i szkoły podejmują, w razie takiej potrzeby, dodatkowe działania mające na celu podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości etnicznej dzieci i młodzieży pochodzenia romskiego oraz wspomagające edukację tych dzieci i młodzieży, w szczególności szkoły mogą prowadzić zajęcia wyrównawcze.

2. W przedszkolu i szkole można zatrudnić w charakterze pomocy nauczyciela asystenta edukacji romskiej. Asystent edukacji romskiej udziela dzieciom i młodzieży pochodzenia romskiego pomocy w kontaktach ze środowiskiem przedszkolnym lub szkolnym, a także współdziała z ich rodzicami oraz z przedszkolem lub szkołą.

§ 12. Sposób organizacji nauki języka i kultury kraju pochodzenia dla uczniów niebędących obywatelami polskimi określają przepisy w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek.

§ 13. Warunki i sposób podtrzymywania poczucia tożsamości religijnej uczniów określają przepisy w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej uczniów należących do mniejszości narodowych i grup etnicznych (Dz. U. Nr 220, poz. 1853).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej - oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292.